

PM 2010:133 RIV (Dnr 001-1839/2010)

Olovlig frånvaro i skolan

Remiss från Utbildningsdepartementet

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Som svar på remissen "Olovlig frånvaro i skolan" överlämnas och åberopas denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Lotta Edholm anför följande.

Ärendet

I en promemoria från Utbildningsdepartementet föreslås att inom grundskolan och övriga obligatoriska skolformer ska elevernas olovliga frånvaro redovisas i elevens terminsbetyg. I de frivilliga skolformerna gymnasie- och gymnasiesärskolan redovisas den olovliga frånvaron i det samlade betygsdokumentet som ska utfärdas varje termin. Varken i de obligatoriska eller i de frivilliga skolformerna ska den olovliga frånvaron redovisas i elevernas slutbetyg. Förändringarna föreslås träda i kraft höstterminen 2011. I remisspromemorian föreslås även att bestämmelserna för vad som ska avses med heltidsstudier ska bli tydligare.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret ser positivt på förslagen i promemorian. Det är viktigt att skolan på ett tidigt stadium upprättar kontakt med vårdnadshavaren om elevens frånvaro.

Utbildningsnämnden tillstyrker promemorians förslag och gör bedömningen att detta ökar möjligheterna att minska frånvaron och arbeta förebyggande.

Mina synpunkter

Olovlig frånvaro är en av de starkast bidragande orsakerna till att elever inte lyckas nå skolans kunskapsmål. Skolk är också en dokumenterat mycket stark riskfaktor för fortsatta sociala problem och utsatthet bland ungdomar. Arbetet med att förebygga och stävja skolk är en grundläggande uppgift för skolan.

Det krävs en rad åtgärder för att minska skolket. En fundamental och viktig åtgärd är att skolan och hela samhället tydligt signalerar att skolk inte är acceptabelt. Föräldrar har dessutom rätt att veta om deras barn inte är i skolan, både genom daglig direktrapportering via t.ex. SMS och genom att det noteras i betygen.

Stockholms stads skolor har redovisat olovlig frånvaro i anslutning till elevernas terminsbetyg sedan 2007. Faktum är att redovisning av olovlig frånvaro infördes i

gymnasieskolans terminsbetyg redan under mandatperioden 1998-2002, för att därefter avskaffas under socialdemokraternas styre 2002-2006. Även om statistik på detta område ska tolkas försiktigt så finns statistiskt underlag som visar att den olovliga frånvaron ökade när redovisningen av densamma avskaffades i betygen. Under åren 1999-2002 minskade den oanmälda frånvaron på gymnasiet enligt utbildningsnämndens verksamhetsberättelse från 8,2 procent till 5,7 procent. När redovisningen av skolk i betygen avskaffades ökade den till 7,7 procent år 2005. Samtidigt ökade också det omfattande skolket som leder till indragna studiebidrag från CSN.

Under de senaste åren, när olovlig frånvaro återinförts i betygen, har det omfattande skolket åter minskat något enligt CSN:s statistik för elever i Stockholms kommunala skolor, från 4,4 procent 2008 till 4,2 procent 2010.

Förslaget att redovisa olovlig frånvaro i elevernas terminsbetyg och i det samlade är välkommet. Stockholms stads erfarenheter visar också att reformen fått positiva följder i form av minskat skolk.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på remissen "Olovlig frånvaro i skolan" överlämnas och återopas denna promemoria.

Stockholm den 3 november 2010

LOTTA EDHOLM

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Promemorian "Olovlig frånvaro i skolan"

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Carin Jämtin* och *Tomas Rudin* (båda S) och *Per Bolund* (MP) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta att

1. Avslå föredragande borgarråds förslag till beslut
2. Som svar på remissen anför följande.

Förslaget om att redovisa olovlig frånvaro i betyget är inget annat än plakatpolitik i syfte att visa påstådd handlingskraft. I själva verket försvinner hela det viktiga sociala förebyggande arbete i och med en förenkling som att strama upp reglerna kring olovlig frånvaro. Detta är något som kan vara förödande för eleven då det verkliga förebyggande arbetet för att minska frånvaron riskerar försvinna. Kvar blir en siffra i ett betyg och ett samtal till föräldrarna. Det ska vara självklart att man tar olovlig frånvaro i skolan på största allvar. Däremot måste man se till alla olika anledningar som kan vara anledning till frånvaron. Det innebär att det inte i alla fall är bra att ta kontakt med föräldrarna i samband med att eleven inte närvarat i skolan. Kontakt och dialog med föräldrarna ska ske kontinuerligt. Det som dock måste vara det prioriterade från skolans sida ska självklart vara elevens bästa, och då ska ett samtal med eleven vara det som inleder arbetet med att minska frånvaron.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av *Carin Jämtin*, *Roger Mogert* och *Tomas Rudin* (alla S), *Emilia Hagberg* och *Stefan Nilsson* (båda MP) och *Ann-Margarethe Livh* (V) med hänvisning till reservationen av (S) och (MP) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

I en promemoria från Utbildningsdepartementet föreslås att inom grundskolan och övriga obligatoriska skolformer ska elevernas olovliga frånvaro redovisas i elevens terminsbetyg. I de frivilliga skolformerna gymnasie- och gymnasiesärskolan redovisas den olovliga frånvaron i det samlade betygsdokumentet som ska utfärdas varje termin. Varken i de obligatoriska eller i de frivilliga skolformerna ska den olovliga frånvaron redovisas i elevernas slutbetyg. Förändringarna föreslås träda i kraft höstterminen 2011. I remisspromemorian föreslås även att bestämmelserna för vad som ska avses med heltidsstudier ska bli tydligare.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 26 oktober 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ser positivt på förslagen att redovisa olovlig frånvaro i terminsbetygen för grundskolan och för övriga obligatoriska skolformer samt att för de frivilliga skolformerna gymnasie- och gymnasiesärskolan redovisa olovlig frånvaro i det samlade betygsdokumentet som ska utfärdas varje termin.

Det finns olika skäl till att en elev inte kommer till skolan eller går till skolan men inte närvarar vid undervisningen. Stadsledningskontoret anser att det är viktigt att skolan på ett tidigt stadium upprättar kontakt med vårdnadshavaren om elevens frånvaro. Detta är en viktig del av skolans tillsynsansvar för och arbete med den enskilde eleven. Skolk är ofta ett tecken på att allt inte står rätt till. Att tidigt upptäcka att eleven mår dåligt för att kunna ge det stöd som krävs är en investering för skolan och samhället men framför allt för individen.

Stadsledningskontoret anser att det med hänsyn till elevens rättssäkerhet är av största vikt att skolan har noggranna rutiner för att dokumentera frånvaron och att eleven och inte minst vårdnadshavaren har tillgång till uppgifterna. Detta innebär att skolornas närvarostatistik måste vara uppdaterad och korrekt och att ett väl fungerande system för att hantera och kontrollera statistiken finns på plats.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 september 2010

Att förvaltningens tjänsteutlåtande överlämnas som svar på remissen.

Reservation anfördes av Roger Mogert m.fl. (S), Per Olsson (MP) och Inger Stark (V), *bilaga 1*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 23 augusti 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen tillstyrker promemorians förslag att omfattningen av elevens olovliga frånvaro i grundskolan ska redovisas i elevens terminsbetyg. Förvaltningen tillstyrker även förslaget

att ett samlat betygsdokument ska utfärdas varje termin i gymnasieskolan utom den sista och att uppgift om olovlig frånvaro ska redovisas i det samlade betygsdokumentet. Förvaltningen gör bedömningen att detta ökar möjligheterna att minska frånvaron och arbeta förebyggande. För att säkerställa att det som redovisas stämmer är det viktigt, vilket också föreslås, att eleven själv får möjlighet att kontrollera att uppgiften om den olovliga frånvaron stämmer.

Förvaltningen delar bedömningen att de föreslagna förändringarna inte innebär några väsentliga kostnadsökningar. Förvaltningen tillstyrker ett förtydligande av bestämmelserna kring vad som ska avses med studier på heltid.

RESERVATIONER M.M.

Utbildningsnämnden

Reservation anfördes av Roger Mogert m.fl. (S), Per Olsson (MP) och Inger Stark (V) enligt följande.

att avslå förvaltningens förslag till beslut
samt att därutöver anföras

Förslaget om att redovisa olovlig frånvaro i betyget är inget annat än plakatpolitik i syfte att visa påstådd handlingskraft. I själva verket försvinner hela det viktiga sociala förebyggande arbete i och med en förenkling som att strama upp reglerna kring olovlig frånvaro. Detta är något som kan vara förödande för eleven då det verkliga förebyggande arbetet för att minska frånvaron riskerar försvinna. Kvar blir en siffra i ett betyg och ett samtal till föräldrarna.

Det ska vara självklart att man tar olovlig frånvaro i skolan på största allvar. Däremot måste man se till alla olika anledningar som kan vara anledning till frånvaron. Det innebär att det inte i alla fall är bra att ta kontakt med föräldrarna i samband med att eleven inte närvarat i skolan. Kontakt och dialog med föräldrarna ska ske kontinuerligt. Det som dock måste vara det prioriterade från skolans sida ska självklart vara elevens bästa, och då ska ett samtal med eleven vara det som inleder arbetet med att minska frånvaron.